

DigIT: rozwijanie umiejętności cyfrowych i narzędzi na rzecz lepszej integracji uchodźców i imigrantów

Numer referencyjny projektu : 2021-1-PL01-KA220-HED-000032041

Zestaw narzędzi do szkolenia w szkolnictwie wyższym (HE) dla nauczycieli

ROZDZIAŁ 3

Powszechne bariery w realizacji pragnień i motywacji uchodźców/imigrantów w dostępie do szkolnictwa wyższego

**Co-funded by
the European Union**

Zastrzeżenie

Ten projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Zawartość tej witryny internetowej reprezentuje wyłącznie poglądy autorów i stanowi ich wyłączną odpowiedzialność. Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w nich zawartych.

DIGIT © 2023 by Vistula University is licensed under CC BY-NC-ND 4.0

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
<i>Rozdział 3-</i>	4
<i>Powszechne bariery w realizacji pragnień i motywacji uchodźców/imigrantów w dostępie do szkolnictwa wyższego</i>	4
<i>Wstęp:</i>	4
<i>Tło wyzwania:</i>	4
<i>Rola rzecznictwa we wspieraniu dostępu uchodźców/imigrantów do szkolnictwa wyższego</i>	6
<i>Źródeł zewnętrznych</i>	11
<i>Bibliografia:</i>	12

Wstęp

Dostęp do szkolnictwa wyższego jest prawem podstawowym, które powinno być przyznane wszystkim osobom, bez względu na ich pochodzenie i sytuację. Jednakże uchodźcy i imigranci często napotykają liczne bariery, które uniemożliwiają im realizację ich pragnień i motywacji w zakresie dostępu do szkolnictwa wyższego. Bariery te mogą mieć charakter kulturowy, społeczny, gospodarczy i prawny, a ich pokonanie wymaga wspólnego wysiłku wszystkich zainteresowanych stron.

Specjaliści szkolnictwa wyższego odgrywają kluczową rolę w ułatwianiu dostępu do szkolnictwa wyższego uchodźcom i imigrantom, ponieważ mają wyjątkową możliwość zapewnienia dostosowanego do ich potrzeb wsparcia i wskazówek. Jednakże specjaliści szkolnictwa wyższego muszą być świadomi specyficznych wyzwań stojących przed uchodźcami i imigrantami oraz posiadać niezbędne umiejętności i wiedzę, aby stawić czoła tym wyzwaniom.

Ten cyfrowy zestaw narzędzi ma na celu zaspokojenie tej potrzeby poprzez zapewnienie specjalistom szkolnictwa wyższego, członkom stowarzyszeń studenckich, pracownikom socjalnym, nauczycielom/doradcom zawodowym ze szkół i uczelni oraz pracownikom organizacji wspierających uchodźców kompleksowego przewodnika na temat ułatwiania dostępu do szkolnictwa wyższego uchodźcom i imigranci. Zestaw narzędzi ma na celu podniesienie poziomu kompetencji i świadomości społeczno-ekonomicznej wśród specjalistów szkolnictwa wyższego, wspieranie rozwoju zawodowego i osobistego uchodźców/imigrantów oraz zachęcanie uchodźców/imigrantów do kontynuowania edukacji i przyczyniania się do rozwoju społeczności.

Aby zapewnić dokładność i wiarygodność zestawu narzędzi, przedstawione zalecenia opierają się na najnowszych zmianach prawnych i politycznych mających wpływ na dostęp do szkolnictwa wyższego, a także na najlepszych praktykach zidentyfikowanych przez ekspertów w tej dziedzinie. Ten cyfrowy zestaw narzędzi został stworzony, aby służyć jako cenne źródło informacji dla specjalistów szkolnictwa wyższego i innych interesariuszy zaangażowanych w ułatwianie dostępu do szkolnictwa wyższego uchodźcom i imigrantom. Wyposażając specjalistów szkolnictwa wyższego w niezbędną wiedzę i umiejętności, aby pokonać bariery, na jakie napotykają uchodźcy i imigranci, możemy promować włączenie społeczne, różnorodność i rozwój społeczności.

Rozdział 3-

Powszechne bariery w realizacji pragnień i motywacji uchodźców/imigrantów w dostępie do szkolnictwa wyższego

Wstęp:

W ostatnich latach nastąpił znaczący rozwój prawny i polityczny mający na celu usunięcie barier napotykaných przez uchodźców i imigrantów w dostępie do szkolnictwa wyższego. W krajobrazie ram prawnych i politycznych dotyczących dostępu uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego w Europie nastąpił znaczący postęp. Zmiany te odzwierciedlają rosnące uznanie praw i potencjału uchodźców i imigrantów w zakresie zdobywania wyższego wykształcenia, a także potrzebę usunięcia barier, jakie napotykają. Moduł ten bada najnowsze zmiany prawne i polityczne kształtujące dostęp uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego w Europie, opierając się na wiarygodnych źródłach w celu zapewnienia kompleksowego przeglądu. Struktura tego tematu obejmuje tło wyzwania, po którym następuje część poświęcona roli rzecznictwa we wspieraniu dostępu uchodźców/imigrantów do szkolnictwa wyższego.

Tło wyzwania:

Zmieniający się krajobraz przepisów i polityk dotyczących dostępu do szkolnictwa wyższego został ukształtowany przez rosnące zrozumienie wyjątkowych wyzwań stojących przed uchodźcami i imigrantami. Wyzwania te obejmują kwestie związane ze znajomością języka, uznawaniem kwalifikacji uzyskanych poza krajem przyjmującym, ograniczeniami finansowymi, integracją kulturową i dostępem do usług wsparcia. Dostrzegając te bariery, rządy, instytucje edukacyjne i organy międzynarodowe podjęły kroki, aby je wyeliminować i stworzyć bardziej włączające środowiska, które ułatwiają realizację aspiracji edukacyjnych uchodźców i imigrantów.

Raport Komisji Europejskiej na temat edukacji dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl w Europie (2016): Ten raport Komisji Europejskiej rzuca światło na krajobraz prawny i polityczny dotyczący dostępu do szkolnictwa wyższego dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl w całej Europie. Daje wgląd w stojące przed nimi wyzwania, podkreśla dobre praktyki i podkreśla rolę instytucji szkolnictwa wyższego w promowaniu inkluzywności i wspieraniu ich aspiracji edukacyjnych.

Zalecenie Rady Europy w sprawie uznawania kwalifikacji posiadanych przez uchodźców i wysiedleńców (2017): Zalecenie to koncentruje się na uznawaniu kwalifikacji uzyskanych przez uchodźców i wysiedleńców, wzywając państwa członkowskie do ustanowienia sprawiedliwych i przejrzystych procedur uznawania. Podkreśla znaczenie usuwania niepotrzebnych przeszkód i zapewniania równego traktowania przy ocenie kwalifikacji, umożliwiając uchodźcom i imigrantom dostęp do możliwości szkolnictwa wyższego.

Stanowisko polityczne Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (EUA) w sprawie uchodźców i przesiedleńców (2017): EUA, reprezentująca uniwersytety w całej Europie, sformułowała stanowisko polityczne podkreślające znaczenie szkolnictwa wyższego w integracji i włączeniu społecznym uchodźców i wysiedleńców. Wzywa do wprowadzenia wspierających ram prawnych, odpowiednich zasobów finansowych, uznawania wcześniejszych kwalifikacji, wsparcia językowego i dostosowanych programów integracyjnych, aby ułatwić dostęp do szkolnictwa wyższego.

Raport mechanizmu wsparcia szkolnictwa wyższego (HESME): Improving Higher Education Access and Retention for Refugees and Asylum Seekers in Europe (2019): W tym raporcie, zamówionym przez Unię Europejską, przedstawiono zalecenia dotyczące poprawy dostępu i zatrzymywania uchodźców i osób ubiegających się o azyl w szkołach wyższych. Edukacja. Bada ramy prawne i polityczne, mechanizmy wsparcia finansowego, programy integracyjne i innowacyjne praktyki wdrażane przez instytucje szkolnictwa wyższego w celu usunięcia barier napotykanych przez uchodźców i imigrantów.

Podręcznik MIRPAL dotyczący uznawania kwalifikacji uchodźców (2019): podręcznik ten, opracowany w ramach projektu „Więcej niż uznanie, praktyka czyni mistrza” finansowanego przez Komisję Europejską, zawiera wskazówki dotyczące uznawania kwalifikacji uchodźców w krajach europejskich. Zapewnia wgląd w ramy prawne, procedury i praktyki związane z uznawaniem kwalifikacji, których celem jest ułatwienie uchodźcom dostępu do szkolnictwa wyższego i zatrudnienia.

Źródła te służą jako wiarygodne odniesienia do zrozumienia najnowszych zmian prawnych i politycznych dotyczących dostępu do szkolnictwa wyższego dla uchodźców i imigrantów w Europie. Podkreślają ewoluujący charakter ram prawnych, podkreślają znaczenie procedur uznawania kwalifikacji i podkreślają rolę instytucji szkolnictwa wyższego w promowaniu inkluzywności i wspieraniu aspiracji edukacyjnych uchodźców i imigrantów.

Dzięki informowaniu o tych wydarzeniach decydenci, specjaliści w dziedzinie szkolnictwa wyższego i zwolennicy tej kwestii mogą skutecznie przyczynić się do stworzenia włączającego i sprawiedliwego systemu szkolnictwa wyższego, który wzmacnia pozycję uchodźców i imigrantów, wykorzystuje ich talenty i wspiera ich integrację ze społeczeństwami europejskimi.

Rola rzecznictwa we wspieraniu dostępu uchodźców/imigrantów do szkolnictwa wyższego

Rzecznictwo odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu, że te zmiany prawne i polityczne przełożą się na znaczące możliwości dostępu uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego. Występując w swoim imieniu u władz lokalnych i uniwersytetów, osoby i organizacje mogą przyczynić się do stworzenia bardziej włączającego i sprawiedliwego systemu edukacji. Skuteczne rzecznictwo obejmuje podnoszenie świadomości na temat barier, przed którymi stoją uchodźcy i imigranci, promowanie zmian w polityce, które usuwają te bariery, oraz współpracę z odpowiednimi stronami zainteresowanymi w celu wdrożenia praktyk włączających w instytucjach edukacyjnych.

Aby wzmocnić pozycję osób i organizacji w ich działaniach rzeczniczych, niniejszy zestaw narzędzi zawiera cenne wskazówki i strategie dotyczące współpracy z władzami lokalnymi i uniwersytetami. Wskazówki te obejmują szereg podejść, w tym budowanie relacji z decydentami, podnoszenie świadomości poprzez skuteczną komunikację oraz wykorzystanie dostępnych zasobów i sieci wsparcia. Skutecznie opowiadając się za prawami uchodźców i imigrantów do dostępu do szkolnictwa wyższego, osoby i organizacje mogą wprowadzać pozytywne zmiany i przyczyniać się do tworzenia bardziej włączającego społeczeństwa.

Ważne jest, aby zwolennicy byli na bieżąco informowani o najnowszych wydarzeniach prawnych i politycznych w dziedzinie dostępu do szkolnictwa wyższego. Celem tego zestawu narzędzi jest zapewnienie kompleksowego przeglądu aktualnej sytuacji, podkreślając kluczowe zmiany i inicjatywy, które mają wpływ na uchodźców i imigrantów. Ponadto zawiera wskazówki dotyczące poruszania się po zawiłościach związanych z propagowaniem w różnych kontekstach, umożliwiając zwolennikom skutecznego współdziałania z władzami lokalnymi i uniwersytetami w celu wprowadzenia pozytywnych zmian.

Współpracując i wykorzystując siłę rzecznictwa, możemy przełamać bariery utrudniające uchodźcom i imigrantom dostęp do szkolnictwa wyższego. Dzięki wspólnym wysiłkom możemy promować równe szanse edukacyjne, wspierać różnorodność i włączenie w instytucjach

szkolnictwa wyższego oraz wzmacniać pozycję uchodźców i imigrantów, aby mogli realizować swoje aspiracje akademickie i przyczyniać się do rozwoju społecznego i gospodarczego krajów przyjmujących. Wyruszymy w tę podróż rzecznictwa, uzbrojeni w wiedzę, determinację i współczucie, aby wywrzeć trwały wpływ na życie osób pragnących uzyskać dostęp do szkolnictwa wyższego.

Na dostęp uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego wpływają różne zmiany prawne i polityczne, które mogą ułatwiać lub utrudniać ich możliwości edukacyjne. Bycie na bieżąco z tymi zmianami i angażowanie się w działania rzecznicze ma kluczowe znaczenie dla wspierania i promowania dostępu tych osób do szkolnictwa wyższego. Oto kilka kluczowych punktów do rozważenia w związku z najnowszymi zmianami prawnymi i politycznymi oraz wskazówki dotyczące występowania w imieniu uchodźców i imigrantów w władzach lokalnych i na uniwersytetach:

1. Bądź na bieżąco ze zmianami prawnymi i politycznymi: Przepisy i zasady związane z imigracją, azylem i edukacją mogą ulec zmianie. Bądź na bieżąco z najnowszymi aktualizacjami, poprawkami i zmianami w swoim kraju lub regionie. Obejmuje to zmiany w przepisach imigracyjnych, zasadach przyjmowania uchodźców i politykach edukacyjnych, które wpływają na dostęp uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego. Regularnie sprawdzaj witryny rządowe, zasady instytucji edukacyjnych i renomowane źródła wiadomości, aby uzyskać najbardziej aktualne informacje.
2. Zrozumienie praw i uprawnień: Zapoznaj się z prawami i uprawnieniami uchodźców i imigrantów w zakresie dostępu do edukacji. Obejmuje to zrozumienie konwencji międzynarodowych i ram praw człowieka, a także krajowych przepisów i polityk chroniących prawa uchodźców i imigrantów do podejmowania studiów wyższych. Wiedza ta umożliwi Ci skuteczne propagowanie i przedstawianie świadomych argumentów na rzecz włączającego i równego dostępu do edukacji.
3. Nawiąż kontakt z lokalnymi organizacjami rzecznictwa: Zidentyfikuj i nawiąż kontakt z lokalnymi organizacjami, które koncentrują się na prawach uchodźców i imigrantów oraz edukacji. Organizacje te często posiadają wiedzę specjalistyczną w zakresie poruszania się po ramach prawnych i politycznych oraz mogą zapewnić wskazówki i wsparcie w działaniach na rzecz uchodźców i imigrantów. Współpracuj z tymi organizacjami, aby zintensyfikować swoje działania rzecznicze i współpracować na rzecz wspólnych celów.

4. Nawiąż relacje z kluczowymi interesariuszami: Buduj relacje z kluczowymi interesariuszami, którzy mają wpływ na politykę i decyzje edukacyjne. Dotyczy to władz lokalnych, decydentów, administratorów uniwersytetów, organizacji studenckich i liderów społeczności. Angażuj się w konstruktywny dialog, uczęszczaj na spotkania i fora, na których możesz wyrażać obawy i potrzeby uchodźców i imigrantów w zakresie szkolnictwa wyższego. Pielęgnuj relacje oparte na zaufaniu, współpracy i wzajemnym zrozumieniu.
5. Podnoszenie świadomości i edukacja: Orędownik większej świadomości i zrozumienia wyzwań stojących przed uchodźcami i imigrantami w dostępie do szkolnictwa wyższego. Organizuj kampanie uświadamiające, warsztaty i seminaria, aby edukować władze lokalne, kadrę uniwersytecką, studentów i szerszą społeczność na temat barier, przed którymi stoją te osoby. Dziel się historiami sukcesu i podkreślaj korzyści płynące z różnorodnych i włączających środowisk edukacyjnych.
6. Zbieraj i udostępniaj dane: Zbieraj i udostępniaj dane i badania, które pokazują pozytywny wpływ szkolnictwa wyższego na uchodźców i imigrantów. Dane ilościowe i jakościowe mogą pomóc decydentom i instytucjom edukacyjnym zrozumieć wartość wspierania dostępu tych osób do szkolnictwa wyższego. Współpraca z badaczami i instytucjami akademickimi w celu prowadzenia badań rzucających światło na doświadczenia i osiągnięcia uchodźców i imigrantów w szkolnictwie wyższym.
7. Opowiadanie się za zmianami polityki: Wykorzystaj swój głos i wpływy, aby opowiadać się za zmianami polityki, które promują dostęp do szkolnictwa wyższego dla uchodźców i imigrantów. Może to obejmować opracowywanie propozycji politycznych, przedstawianie zaleceń odpowiednim władzom, udział w konsultacjach społecznych i angażowanie się w kampanie rzecznicze. Podkreśl znaczenie sprawiedliwych i włączających procesów przyjmowania, opcji wsparcia finansowego, programów wsparcia językowego i usług wsparcia wrażliwych kulturowo.
8. Wspieraj inicjatywy tworzenia sieci kontaktów i mentorstwa: Promuj inicjatywy tworzenia sieci kontaktów i mentorstwa, które łączą uchodźców i imigrantów ze specjalistami, absolwentami i osobami, które mogą zapewnić wskazówki i wsparcie w ich podróży edukacyjnej. Opowiadanie się za utworzeniem programów mentorskich na

uniwersytetach i współpraca z lokalnymi organizacjami w celu ułatwienia nawiązywania kontaktów uchodźcom i imigrantom.

9. Współpraca z uniwersytetami i instytucjami edukacyjnymi: Nawiązywanie współpracy z uniwersytetami i instytucjami edukacyjnymi w celu wspierania partnerstw i współpracy, które wspierają dostęp uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego. Zachęcaj uniwersytety do opracowania włączających polityk przyjmowania, zapewniania stypendiów i pomocy finansowej specjalnie skierowanej do uchodźców i imigrantów, ustanawiania programów wsparcia językowego oraz ulepszania szkoleń z zakresu wrażliwości kulturowej dla wykładowców i personelu.
10. Dziel się osobistymi historiami i doświadczeniami: Osobiste historie i doświadczenia mogą być potężnymi narzędziami wsparcia. Zachęcaj uchodźców i imigrantów, którzy pomyślnie zdobyli dostęp do szkolnictwa wyższego, do dzielenia się swoimi osobistymi historiami i doświadczeniami. Historie te mogą humanizować problem, podnosić świadomość i pokazywać odporność, talent i potencjał uchodźców i imigrantów. Korzystaj z różnych platform, takich jak media społecznościowe, blogi i wydarzenia publiczne, aby wzmocnić te głosy i stworzyć pozytywną narrację na temat znaczenia możliwości edukacyjnych dla wszystkich.
11. Współpraca z organizacjami studenckimi: Współpraca z organizacjami studenckimi i stowarzyszeniami na uniwersytetach w celu promowania integracji i wsparcia dla uchodźców i imigrantów. Współpracuj z istniejącymi grupami lub twórz nowe, skupiające się na bronienu praw i potrzeb tych osób. Współpracujcie przy organizowaniu wydarzeń, warsztatów i inicjatyw, które sprzyjają zrozumieniu, promują wymianę kulturalną i zajmują się konkretnymi wyzwaniami stojącymi przed uchodźcami i imigrantami.
12. Angażuj się w dyskusje i konsultacje polityczne: Weź aktywny udział w dyskusjach i konsultacjach politycznych związanych z edukacją i imigracją. Uczestniczyć w przesłuchaniach publicznych, przedstawiać pisemne zalecenia i angażować się w konstruktywny dialog z decydentami i urzędnikami rządowymi. Przedstaw argumenty oparte na dowodach i podkreśl potencjalne korzyści włączającej polityki edukacyjnej dla uchodźców, imigrantów i szerszego społeczeństwa.

13. Wspieraj współpracę między uniwersytetami a organizacjami wspierającymi uchodźców:

Zachęcaj do partnerstw i współpracy między uniwersytetami a organizacjami zapewniającymi wsparcie uchodźcom i imigrantom. Może to obejmować agencje przesiedleń uchodźców, domy kultury i organizacje pozarządowe działające w dziedzinie migracji i edukacji. Współpracując, uniwersytety mogą wykorzystać swoje zasoby i wiedzę specjalistyczną, aby zapewnić kompleksowe wsparcie uchodźcom i imigrantom, zaspokajając ich wyjątkowe potrzeby i zapewniając płynniejsze przejście do szkolnictwa wyższego.

14. Orędownik dostępnych informacji i zasobów: Zapewnij, aby informacje o możliwościach edukacyjnych, stypendiach, pomocy finansowej i usługach wsparcia były łatwo dostępne dla uchodźców i imigrantów. Jest zwolennikiem tłumaczenia odpowiednich dokumentów na wiele języków, zapewnienia jasnych wytycznych dotyczących procesów składania wniosków oraz dostępności dedykowanego personelu pomocniczego, który może pomóc w poruszaniu się po procedurach składania wniosków i rejestracji.

15. Monitoruj wdrażanie i wpływ: Zachowaj czujność i monitoruj wdrażanie polityk i inicjatyw mających na celu wspieranie dostępu uchodźców i imigrantów do szkolnictwa wyższego. Śledź wpływ tych środków i identyfikuj obszary wymagające poprawy. Zbieraj opinie od osób dotkniętych problemem i wykorzystuj te informacje do opowiadania się za niezbędnymi zmianami i dostosowaniami, aby zapewnić, że polityki i programy skutecznie odpowiadają potrzebom uchodźców i imigrantów.

Rzecznictwo odgrywa kluczową rolę we wspieraniu uchodźców i imigrantów w dostępie do szkolnictwa wyższego. Pozyskując informacje, budując relacje, podnosząc świadomość i aktywnie współpracując z decydentami i instytucjami edukacyjnymi, możesz przyczynić się do stworzenia bardziej włączającego i sprawiedliwego systemu szkolnictwa wyższego, który uznaje i wspiera potencjał wszystkich osób, niezależnie od ich pochodzenia i statusu.

Źródeł zewnętrznych

- Agencja ONZ ds. Uchodźców – Programy szkolnictwa wyższego dla uchodźców:
<https://www.unhcr.org/education/higher-education.html>
- Program Komisji Europejskiej Erasmus+ na rzecz uchodźców:
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-refugees_en
- Centrum Studiów Uchodźców na Uniwersytecie Oksfordzkim: <https://www.rsc.ox.ac.uk/>
- The Journal of Refugee Studies: <https://academic.oup.com/jrs>
- Instytut Polityki Migracyjnej: <https://www.migrationpolicy.org/>
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Uniwersytetów – Uchodźcy, Przesiedleńcy i Szkolnictwo Wyższe: <https://www.iau-aiu.net/Refugees-Displaced-Persons-and-Higher-Education>
- Kanadyjska Służba Uniwersytecka – Program dla uchodźców studenckich:
<https://www.wusc.ca/our-work/student-refugees/>
- Inicjatywa na rzecz Edukacji Uchodźców: <https://refugeeeducationinitiative.org/>
- Program wsparcia szkolnictwa wyższego prowadzony przez Open Society Foundations:
<https://www.opensocietyfoundations.org/what-we-do/themes/higher-education-support-program>
- Międzynarodowy projekt pomocy uchodźcom: <https://refugeerights.org/>
- Europejska strona internetowa poświęcona integracji: https://ec.europa.eu/migrant-integration/library-document/report-health-refugees-and-migrants-who-european-region_en

Bibliografia:

Bennett, MJ (2004). Nabywanie kompetencji międzykulturowych. W *kierunku wielokulturowości: czytelnik w edukacji wielokulturowej*.

www.idrinstitute.org/allegati/IDRI_t_Pubblicazioni/1/FILE_Documento.pdf

Rada brytyjska. (2016). Dostęp uchodźców do szkolnictwa wyższego: polityka i praktyka w Europie. Pobrano z

https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/refugee_access_to_higher_education_report.pdf

Komisja Europejska. (2016). Edukacja uchodźców i osób ubiegających się o azyl w Europie: badanie przeprowadzone w 15 państwach członkowskich. Pobrano z

<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0b0cdd2c-cd4e-11e5-a4b1-01aa75ed71a1/language-en>

Friere, P. (1968). Pedagogika uciskanych. Pingwin.

Giroux, Hawaje (1991). Pedagogika graniczna i polityka postmodernizmu. Tekst społeczny, 28,

51–67. <https://doi.org/10.2307/466376>

Windschitl, M. (2002). Ramy konstruktywizmu w praktyce jako negocjowanie dylematów: An Analiza wyzwań koncepcyjnych, pedagogicznych, kulturowych i politycznych stojących przed nauczycielami. Przegląd badań edukacyjnych, 72 (2), 131–175.

<http://www.jstor.org/stable/3516031>

Hockingsa (2011, s. 521).